

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 113/23

Luksemburgā, 2023. gada 4. jūlijā

Tiesas spriedums lietā C-252/21 | *Meta Platforms* u.c. (Vispārīgie sociālā tīkla lietošanas noteikumi)

Veicot pārbaudi par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, valsts konkurences iestāde drīkst konstatēt VDAR pārkāpumu

Tomēr, tā kā šai iestādei ir saistošs lojālas sadarbības princips, tai ir jāņem vērā visi atbilstoši minētajai regulai kompetentās uzraudzības iestādes pieņemtie lēmumi vai veiktā izmeklēšana

Meta Platforms Ireland pārvalda tiešsaistes sociālo tīklu *Facebook* Savienībā. Reģistrējoties *Facebook*, tā lietotāji piekrīt šīs sabiedrības izstrādātajiem vispārējiem noteikumiem un tādējādi – datu izmantošanas un sīkdatņu politikai. Saskaņā ar to *Meta Platforms Ireland* vāc datus par lietotāju darbībām sociālajā tīklā un ārpus tā un tos sasaista ar attiecīgo lietotāju *Facebook* kontiem. Pēdējie minētie, saukti arī par “*off Facebook* datiem”, pirmkārt, ir dati par trešo personu tīmekļvietņu un lietotņu aplūkošanu un, otrkārt, dati par citu *Meta* koncernam piederošu tiešsaistes pakalpojumu (tostarp *Instagram* un *WhatsApp*) izmantošanu. Šādi savāktie dati citastarp ļauj personalizēt *Facebook* lietotājiem paredzētās reklāmas.

Vācijas federālā konkurences iestāde it īpaši ir aizliegusi minētajos vispārējos noteikumos paredzēt, ka Vācijā dzīvojoši privāti sociālā tīkla *Facebook* lietotāji šo tīklu var lietot ar nosacījumu, ka tiek apstrādāti viņu *off Facebook* dati, un šos datus apstrādāt bez viņu piekrišanas. Lēmumu tā ir pamatojusi ar apstākli, ka, tā kā šī apstrāde neatbilst Vispārīgajai datu aizsardzības regulai (VDAR)¹, tā ir *Meta Platforms Ireland* dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana Vācijas tiešsaistes sociālo tīklu tirgū.

Izskatot prasību par šo lēmumu, Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā Tiesai vaicā, vai valsts konkurences iestādes var pārbaudīt datu apstrādes atbilstību VDAR izvirzītajām prasībām. Turklāt Vācijas tiesa vaicā Tiesai, kā būtu jāinterpretē un jāpiemēro atsevišķas VDAR normas par datu apstrādi, ko veic tiešsaistes sociālā tīkla operators.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa norāda, ka, **veicot pārbaudi sakarā ar uzņēmuma dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, attiecīgās dalībvalsts konkurences iestādei var būt nepieciešams pārbaudīt arī šī uzņēmuma rīcības atbilstību ne tikai tiesību normām konkurences tiesību jomā, bet arī VDAR normām.** Taču, kad valsts konkurences iestāde atklāj VDAR pārkāpumu, tā neaizstāj šajā regulā noteiktās iestādes. Proti, **VDAR ievērošanas izvērtējums aprobežojas tikai ar dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas konstatāciju un pasākumu veikšanu šīs ļaunprātīgās izmantošanas izbeigšanai atbilstoši konkurences tiesību normām.**

Lai nodrošinātu saskanīgu VDAR piemērošanu, **valsts konkurences iestādēm ir jāapspriežas un lojāli jāsadarbjas ar iestādēm, kas uzrauga šīs regulas ievērošanu.** Tostarp, kad valsts konkurences iestāde uzskata, ka ir nepieciešams pārbaudīt uzņēmuma rīcību no atbilstības VDAR aspekta, **tai ir jāpārbauda, vai par šo vai līdzīgu rīcību kompetentā uzraudzības iestāde vai Tiesa jau nav pieņēmušas nolēmumu.** Ja tas tā ir, **valsts**

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.).

konkurences iestāde no tiem atkāpties nevar, tomēr no konkurences tiesību piemērošanas viedokļa var brīvi izdarīt savus secinājumus.

Turklāt Tiesa norāda, ka *Meta Platforms Ireland* veiktā datu apstrāde šķiet attiecamies arī uz īpašo kategoriju datiem, kuri citastarp var atklāt rasi vai etnisko izcelsmi, politiskos uzskatus, reliģisko pārliecību vai seksuālo orientāciju un kuru apstrāde ar VDAR ir principā aizliegta. Tālab valsts tiesai būs jānosaka, vai konkrēti savāktie dati patiešām atklāj šo informāciju par šī tīkla lietotājiem vai jebkuru citu fizisku personu.

Attiecībā uz to, vai **šādu "sensitīvu" datu apstrāde** ir pieļaujama izņēmuma kārtā, jo datu subjekts tos ir apzināti publicējis, Tiesa precīzē – **tas vien, ka lietotājs aplūko tīmekļvietnes** vai izmanto lietotnes, kas var atklāt šādu informāciju, **nekādā veidā nenozīmē, ka tas apzināti publisko savus datus** VDAR izpratnē. Tas pats attiecas arī uz situāciju, kad lietotājs **ievada datus** šādās vietnēs vai lietotnēs vai arī izmanto tajās integrētās pogas, **ja vien tas ir iepriekš skaidri paudis savu izvēli savus datus padarīt publiski pieejamus neierobežotam personu lokam.**

Vispārīgāk saistībā ar *Meta Platforms Ireland* veikto apstrādi, tostarp "nesensitīvo" datu apstrādi, Tiesa turpinājumā pārbauda, vai šāda apstrāde ietver VDAR paredzētu pamatojumu tam, lai datu apstrādi, kas veikta bez datu subjekta piekrišanas, varētu atzīt par likumīgu. Šajā kontekstā tā uzskata, ka nepieciešamība izpildīt līgumu, kura puse ir datu subjekts, apstrīdēto praksi attaisno tikai tad, ja **datu apstrāde ir objektīvi nepieciešama tādā apmērā, ka bez šīs apstrādes nebūtu iespējams sasniegt šī līguma mērķi.** Tiesa – neskarot pārbaudi, kas jāveic valsts tiesai, – šaubās, vai *Meta* grupas pašu pakalpojumu satura personalizēšanas iespēja vai to raita un viendabīga izmantošana varētu atbilst šiem kritērijiem. Turklāt Tiesa uzskata, ka **reklāmas, ar ko tiek nodrošināts tiešsaistes sociālā tīkla Facebook finansējums, personalizēšana kā Meta Platforms Ireland leģitīmā interese nevar pamatot attiecīgo datu apstrādi, ja datu subjekts nav devis savu piekrišanu.**

Visbeidzot Tiesa norāda – apstākļi, ka tiešsaistes sociālā tīkla operators kā pārzinis ieņem **dominējošu stāvokli** sociālo tīklu tirgū, **pats par sevi nav šķērslis tam, lai tā lietotāji varētu dot spēkā esošu piekrišanu VDAR izpratnē savu datu apstrādei**, ko veic minētais operators. Taču, ņemot vērā, ka šāds stāvoklis var ietekmēt šo lietotāju izvēli un radīt acīmredzamu nevienlīdzību starp tiem un pārzini, tas ir **būtisks faktors, lai noteiktu, vai dotā piekrišana patiešām ir spēkā** un – it īpaši – sniegta brīvi. Tas jāpierāda attiecīgajam operatoram.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma](#) un [rezumējuma](#) teksts tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē tā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

